

Uchwała Nr 4200.VI.134.2024

VI Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 7 listopada 2024r.

w sprawie opinii o możliwości spłaty przez Miasto Częstochowa pożyczki w kwocie 40.000.000,00 zł.

Na podstawie art. 13 pkt 1, art. 19 ust. 1 i 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530) VI Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach **uchwala**, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną opinię z uwagami** o możliwości spłaty przez Miasto Częstochowa pożyczki w kwocie 40.000.000,00 zł.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Opinia o możliwości spłaty pożyczki przez Miasto Częstochowa została wydana w oparciu o materiały obrazujące sytuację finansową Miasta w okresie obejmującym zaciągnięcie i spłatę zobowiązania.

Podstawą zaciągnięcia pożyczki jest Zarządzenie Prezydenta Miasta Częstochowy Nr 233.2024 z dnia 25 października 2024 roku w sprawie zaciągnięcia przez miasto Częstochowa pożyczki w kwocie 40.000.000,00 zł, z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu

budżetu na 2024 rok. Jak wynika z ww. zarządzenia pożyczka zaciągnięta będzie w Banku Gospodarstwa Krajowego. Zaciągnięte zobowiązanie spłacane będzie od 2029 roku do końca 2038 roku, a źródłem spłaty będą dochody własne miasta Częstochowy lub przychody budżetu realizowane w poszczególnych latach spłaty pożyczki. Zabezpieczeniem pożyczki będzie weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Opinia o możliwości spłaty pożyczki została wydana po przeprowadzeniu analizy sytuacji finansowej Miasta, w wyniku której ustalono co następuje:

Budżet Miasta na 2024 rok (plan po zmianach) zakłada:

dochody ogółem – 2.094.572.411,00 zł,

przychody ogółem – 129.321.099,00 zł,

w tym z tytułu:

- kredytów i pożyczek – 117.123.000,00 zł,

wydatki ogółem – 2.149.046.272,00 zł,

rozchody ogółem – 74.847.238,00 zł,

w tym z tytułu:

- spłaty kredytów i pożyczek – 74.847.238,00 zł.

Rada Miasta Częstochowy podjęła uchwałę Nr 1134.LXXXV.2023 z dnia 14 grudnia 2023 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej. Zgodnie z tą uchwałą i przyjętymi zmianami prognoza obejmuje lata 2024-2038.

Kwota pożyczki, będąca przedmiotem niniejszej opinii, mieści się w ustalonym przez Radę limicie zobowiązań.

W wieloletniej prognozie finansowej Miasta zostały uwzględnione spłaty rat oraz koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich, planowanych do zaciągnięcia a także pożyczki, której dotyczy niniejsza opinia. Znajduje to odzwierciedlenie w planowanych rozchodach, w których ujęto przypadające do spłaty raty kapitałowe oraz w planowanych wydatkach, które obejmują odsetki od poszczególnych zobowiązań.

Z opracowanej prognozy wynika, iż w okresie spłaty opiniowanej pożyczki przez Miasto Częstochowa, budżet obciążyć mogą potencjalne spłaty kwot wynikających z udzielonych przez Miasto poręczeń.

Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym kolejnym roku planowane obciążenie spłatą długu jest wyższe niż maksymalny dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań ustalony dla danego roku.

Skład Orzekający stwierdza, że z wieloletniej prognozy finansowej Miasta Częstochowy wynika, że obciążenie budżetu spłatą długu kształtuje się w dopuszczalnych granicach. Skład zwraca uwagę jednak, że w latach 2025 i 2026 różnica między planowanym wskaźnikiem spłaty długu a wskaźnikiem dopuszczalnym pozostaje na mało bezpiecznym poziomie. Planowany w 2025 r. wskaźnik wynosi 7,45% wobec wskaźnika dopuszczanego na poziomie 7,94%, natomiast w 2026 r. planowany wskaźnik wynosi 7,62% wobec wskaźnika dopuszczanego na poziomie 7,98%.

Przy opiniowaniu Skład Orzekający uwzględnił sposób ustalenia relacji z art. 243 ust. 1 oraz art. 242 ustawy o finansach publicznych w sposób wynikający ze stanu prawnego oraz wzoru wieloletniej prognozy finansowej obowiązującego w dniu podjęcia zarządzenia o zaciągnięciu pożyczki. W przypadku Miasta Częstochowy wskaźnik, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych w latach 2022-2025 obliczany jest w oparciu o siedmioletni okres do wyliczania powyższej relacji, zgodnie z wyborem dokonany przez Prezydenta Miasta na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. (Dz. U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.)

Planowana na koniec 2024 roku łączna kwota długu Miasta Częstochowy aktualnie wynosi 965.262.035,00 zł i stanowi 46,08 % planowanych dochodów budżetowych.

Dokonując analizy sytuacji finansowej Miasta Częstochowy Skład postanowił wydać pozytywną opinię o możliwości spłaty przedmiotowej pożyczki, jednakże wnosi również następujące uwagi:

1. W 2024 r. nastąpił dalszy znaczny wzrost zadłużenia Miasta, które na koniec 2023 r. wynosiło 929.547.793,41 zł a planowana łączna kwota długu ma wzrosnąć do końca 2024 r. i wynosić 965.262.035,00 zł. Tak jak wskazywano we wcześniejszych opiniach o możliwości spłaty zaciąganych w 2023 r. przez Miasto Częstochowa zobowiązań, w ocenie Składu, stanowi to relatywnie wysoki poziom jego planowanych dochodów budżetowych ogółem. Tak wysokie zadłużenie wymaga przeznaczania na jego obsługę i spłatę znaczących środków budżetowych, które nie mogą być wykorzystane na realizację innych zadań publicznych Miasta.

2. Zaplanowana w budżecie 2024 r. różnica pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi stanowi deficyt operacyjny w kwocie -26.617.425,00 zł. Po uwzględnieniu tytułów z art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, tj. wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych oraz

niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach, deficyt ten wynosi w 2024 roku –14.419.326,00 zł. Zatem spełnienie relacji z art. 242 ustawy o finansach publicznych następuje dopiero po uwzględnieniu przepisów wynikających z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1927 z późn. zm.). Zgodnie z tymi przepisami w latach 2022-2025 jednostka samorządu terytorialnego może w danym roku budżetowym przekroczyć relację, o której mowa w art. 242 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, pod warunkiem że w latach 2022-2025 suma przekroczeń tej relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach. Skład podkreśla, że możliwość spłaty długu Miasta, w tym opiniowanej pożyczki uzależniona będzie od faktycznie wykonanych nadwyżek operacyjnych.

Na podstawie art. 9 ust. 1a ww ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w latach 2022-2025 regionalna izba obrachunkowa, wydając opinię o możliwości spłaty zobowiązań, ocenia w szczególności wpływ planowanych zobowiązań na realizację zadań publicznych.

W ocenie Składu Orzekającego, według aktualnych danych i informacji, zaciągnięcie opiniowanego zobowiązania nie zagraża realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i w następnych latach jego obsługi i spłaty.

Skład Orzekający wskazuje jednak na konieczność optymalnego, a zarazem ostrożnego zarządzania finansami jednostki ze względu na zachodzące zmiany uwarunkowań społeczno-ekonomicznych zwiększających ryzyko prowadzenia gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

Skład zastrzega, iż niniejsza opinia została wydana w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy prawa dotyczące finansów publicznych oraz bieżące dane obrazujące sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku wystąpienia nowych nieprzewidzianych okoliczności, w tym niezrealizowania dochodów na zakładanym poziomie lub konieczności zaciągnięcia nowych, nieplanowanych zobowiązań, sytuacja finansowa jednostki może ulec zmianie.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, VI Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach orzekł jak w § 1 uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do pełnego składu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Przewodniczący VI Składu Orzekającego

Mirosław Cer